

PRIPREMIO:
Ivan Kovačić

Prikaz zakona i provedbenih propisa

Donosimo prikaz zakona i provedbenih propisa koji uređuju prostorno uređenje i gradnju te poslove i djelatnosti u tim područjima koje su donijeli Hrvatski sabor i druga nadležna tijela od prosinca 2013. do danas radi unapređenja hrvatskoga gospodarstva i usklađivanja s propisima Europske unije

Uvod

U ovome stručnom radu dan je prikaz zakona i provedbenih propisa koji uređuju prostorno uređenje i gradnju te poslove i djelatnosti u tim područjima koje su donijeli Hrvatski sabor i druga nadležna tijela od prosinca 2013. do danas radi unapređenja hrvatskoga gospodarstva i usklađivanja s propisima Europske unije. Prije razmatranoga razdoblja ta područja uređivala su dva zakona: Zakon o prostornom uređenju i gradnji (*Narodne novine* 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12 i 55/12; u daljnjemu tekstu: ZPUG) i Zakon o arhitektonskim i inženjerskim poslovima i djelatnostima u prostornom uređenju i gradnji (*Narodne novine* 152/08, 124/09, 49/11 i 25/13; u daljnjemu tekstu: ZAIPD), dok danas ta područja uređuju četiri zakona: Zakon o prostornom uređenju (*Narodne novine* 153/13, 65/17, 114/18, 39/19 i 98/19; u daljnjemu tekstu: ZOPU), Zakon o gradnji (*Narodne novine* 153/13, 20/17, 39/19 i 125/19; u daljnjemu tekstu: ZOG), Zakon o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (*Narodne novine* NN 78/15, 18/18 i 110/19; u daljnjemu tekstu: Zakon) i Zakon o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju (*Narodne novine* 78/15, 114/18 i 110/19; u daljnjemu tekstu: Zakon o komori).

Tijek donošenja zakona

Hrvatski sabor donio je u prosincu 2013. Zakon o prostornom uređenju (*Narodne*

novine 153/13; u daljnjemu tekstu: ZOPU 153/13), Zakon o gradnji (*Narodne novine* 153/13, u daljnjemu tekstu: ZOG 153/13) i Zakon o građevinskoj inspekciji (*Narodne novine* 153/13, u daljnjemu tekstu: ZOGI 153/1) te je time prestao važiti ZPUG koji je uređivao prostorno uređenje, gradnju i inspekcije u tim područjima. Navedeni zakoni sadržavaju ukupno 473 članaka prema 354 članka ZPUG-a, od čega se 204 članka odnose na ZOPU 153/13, 203 na ZOG 153/13, a 66 članaka na ZOGI 153/13.

Hrvatski sabor donio je u srpnju 2015. Zakon o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (*Narodne novine* 78/15; u daljnjemu tekstu: Zakon 78/15) i Zakon o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju (*Narodne novine* 78/15; u daljnjemu tekstu: Zakon o komori 78/15) te je time prestao važiti ZAIPD koji je uređivao poslove i djelatnosti prostornoga uređenja i gradnje te zadaće strukovnih komora. Navedeni zakoni sadržavaju ukupno 182 članaka prema 163 članka ZAIPD-a, od čega se 111 članaka odnosi na Zakon 78/15, a 71 članak na Zakon o komori 78/15.

Donošenjem posebnih zakona koji uređuju prostorno uređenje, gradnju, poslove i djelatnosti u tim područjima, zadaće strukovnih komora, inspeksijski nadzor gradnje i nadzor gradnje olakšan je uvid u složenu zakonsku materiju koju su uređivali prethodno važeći zakoni.

Od ožujka 2017. do prosinca 2019. Hrvatski sabor donio je jedanaest izmjena i/ili dopuna navedenih zakona, i to:

- Zakon o izmjenama i dopunama ZOPU-a (*Narodne novine* 65/17; ID ZOPU 65/17), Zakon o izmjenama i dopuni ZOPU-a (*Narodne novine* 114/18; ID ZOPU 114/18), Zakon o izmjenama i dopunama ZOPU-a (*Narodne novine* 39/19; ID ZOPU 39/19) i Zakon o izmjenama ZOPU-a (*Narodne novine* 98/19; I ZOPU 98/19)
- Zakon o izmjenama i dopunama ZOG-a (*Narodne novine* 20/17; ID ZOG 20/17), Zakon o izmjenama i dopunama ZOG-a (*Narodne novine* 39/19; ID ZOG 39/19) i Zakon o izmjenama i dopunama ZOG-a (*Narodne novine* 125/19; ID ZOG 125/19)
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona (*Narodne novine* 118/18; ID Zakona 118/18) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona (*Narodne novine* 110/19; ID Zakona 110/19)
- Zakon o dopuni Zakona o komori (*Narodne novine* 114/18; Zakona o komori 114/18) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o komori (*Narodne novine* 110/19; ID Zakona o komori 110/19).

Nova zakonska rješenja

Navedeni zakoni sadržavaju zakonska rješenja koja su nova ili poboljšana u odnosu na zakonska rješenja prethodno važećih zakona ZPUG-a i ZAIPD-a, odnosno osnovnih zakona ZOPU-a 153/13, ZOG-a 153/13 i ZOGI-a 153/13 te Zakona 78/15 i Zakona o komori 78/15 kao na primjer:

U ZOPU-u 153/15 propisani su uspostava i vođenje Informacijskog sustava prostornog uređenja (ISPU), donošenje Državnog plana prostornog razvoja RH, donošenje urbanističkih planova uređenja državnoga i županijskoga značaja, nastavak primjene generalnih urbanističkih planova u velikim gradovima, iz-

davanje lokacijskih dozvola za određene uvjete građenja: faze i/ili etape građenja i neriješene imovinske odnose, geodetski projekt kao sastavni dio idejnoga projekta za izdavanje lokacijske dozvole ili glavnoga projekta za izdavanje građevinske dozvole, ako se tim dozvolama određuje građevna čestica ili smještaj jedne ili više građevina na građevnoj čestici, mogućnost izrade idejnoga projekta kao elektroničkoga zapisa, donošenje uredbe o zahvatima i površinama državnoga i regionalnoga značenja i izdavanje akata Ministarstva prostornog uređenja i graditeljstva (u daljnjemu tekstu: Ministarstvo) za zahvate i građevine određene tom uredbom, a do stupanja na snagu Državnog plana prostornog razvoja RH. U ID ZOPU-u 65/17 propisani su donošenje prostornih planova zaštićenoga ekološko-ribolovnog područja (ZERP) i epikontinentalnoga pojasa RH, mogućnost dogradnje vanjskoga dizala na postojeću zgradu neovisno o odredbama prostornog plana, prilozi zahtjevu za utvrđivanje posebnih uvjeta umjesto idejnoga projekta, utvrđivanje posebnih uvjeta za radove za koje se ne izdaje lokacijska i/ili građevinska dozvola, a ne traži se ni glavni projekt ako su ti uvjeti propisani posebnim zakonom, izdavanje lokacijske dozvole za građenje građevine ako to stranka zatraži te provedba pojedinih zahvata u prostoru koji nisu građenje na temelju pravomoćne lokacijske dozvole. U ID ZOPU-u 114/18 propisani su prestanak rada Hrvatskog zavoda za prostorni razvoj i obavljanje stručnih poslova prostornoga uređenja toga zavoda preko ustrojstvene jedinice Ministarstva - Zavoda za prostorni razvoj. U ID ZOPU-u 39/19 propisani su izrada i donošenje prostornih planova u elektroničkome obliku s mogućnošću ispisa tih planova na papir, zahvati u prostoru za robinzonski turizam, izdavanje lokacijske dozvole za složene zahvate u prostoru, idejni projekt za lokacijsku dozvolu u elektroničkome obliku, nadležnost Ministarstva za izdavanje lokacijskih dozvola i drugih akata za provedbu prostornih planova u nacionalnim parkovima, geodetska situacija stvarnoga stanja terena kao sastavni dio idejnoga projekta umje-

sto geodetskoga projekta, utvrđivanje posebnih uvjeta i uvjeta priključenja preko upravnoga tijela ili Ministarstva, GML format za dostavu i razmjenu prostornih podataka unutar informacijskoga sustava prostornoga uređenja i njegovih modula, obavještanje stranaka, javnosti i nadležnih tijela o izdavanju lokacijskih dozvola i drugih akata preko elektroničke oglasne ploče, komunikacija upravnoga tijela, Ministarstva, javnopravnih tijela i projektanta o postupcima utvrđivanja posebnih uvjeta i uvjeta priključenja elektroničkim putem, primjenom elektroničkoga programa eDozvola te utvrđivanje posebnih uvjeta i uvjeta priključenja kao elektroničkih isprava.

U I ZOPU-u propisano je to da poslove provedbe imovinskoga instituta uređenja građevinskoga zemljišta više ne obavljaju uredi državne uprave u županijama odnosno u Gradu Zagrebu već nadležna upravna tijela županija odnosno Grada Zagreba.

U ZOG-u 153/15 propisani su podjela građevina na skupine s obzirom na zahtjevnost postupaka u vezi s gradnjom, sedam temeljnih zahtjeva za građevinu umjesto šest bitnih zahtjeva za građevinu, dopušteno odstupanje u građenju od glavnoga projekta, izdavanje građevinske dozvole umjesto izdavanja građevinske dozvole Ministarstva, rješenja o uvjetima građenja za građenje zgrade do 400 m² i poljoprivredne zgrade do 600 m² i potvrde glavnoga projekta za građenje ostalih građevina, kontrola glavnoga projekta na mehaničku otpornost i stabilnost umjesto kontrole glavnoga projekta na četiri bitna zahtjeva za građevinu, izrada glavnoga projekta kada se izdaje ili se ne izdaje lokacijska dozvola za građenje građevine, potvrda glavnoga projekta kojom javnopravno tijelo potvrđuje usklađenost glavnoga projekta s posebnim uvjetima, obveza izrade izvedbenoga projekta u određenim slučajevima građenja, rokovi za dovršenje zgrade ovisne o skupini građevina kojoj pripada zgrada, izjava ovlaštenoga inženjera geodezije o usklađenosti izvedene građevine, koja se uz druge priloge prilaže zahtjevu za izdavanje uporabne dozvole, uporabna dozvola za sve građevine koje se grade na temelju

građevinske dozvole, uporabna dozvola za određene građevine: one starijega datuma, na područjima posebne državne skrbi, stambenoga zbrinjavanja i druge posebne slučajeve građenja, evidentiranje građevine u katastru po službenoj dužnosti katastarskoga ureda kada od tijela graditeljstva zaprimi uporabnu dozvolu, opis građevine u zemljišnu knjigu po službenoj dužnosti nadležnoga suda kada zaprimi obavijest katastarskoga ureda da je građevina za koju je izdana uporabna dozvola evidentirana i obveze vlasnika postojeće građevine pri uklanjanju te građevine.

U 22 članka ZOG-a 153/13 propisana su energetska svojstva zgrada i obveze osoba koje obavljaju poslove u vezi s tim svojstvima, dok je u ZPUG navedeno bilo propisano u samo četiri članka. Izmjene i dopune ZOG-a 153/13 povećale su broj tih članaka na 33 članka.

U ID ZOG-u 20/17 propisani su obveza investitora da kod promjene izvođača omogućiti podatke i dokumente potrebne za sastavljanje izvještaja o izvedenim radovima i uvjetima održavanja građevine, prilozi zahtjevu za utvrđivanje posebnih uvjeta umjesto glavnoga projekta, mogućnost izmjene i/ili dopune glavnoga projekta, koji je sastavni dio građevinske dozvole, ako se izmjenom ne utječe na utvrđene lokacijske uvjete a utječe se na ispunjavanje temeljnoga zahtjeva za građevinu, parcelacijski elaborat koji se prilaže zahtjevu za izdavanje građevinske dozvole za građevinu za koju je lokacijskom dozvolom određen obuhvat zahvata u prostoru unutar kojeg se formira građevna čestica u skladu s tom dozvolom, mogućnosti projektiranja, građenja ili izvođenja radova protivnih prostornome planu na završavanju ili rekonstrukciji zgrade stambene i druge odgovarajuće namjene za koje je doneseno rješenje o izvedenome stanju, geodetski elaborat ili geodetski elaborat infrastrukture koji se prilaže zahtjevu za izdavanje uporabne dozvole građevine za koju se ne izrađuje geodetski projekt a evidentira se u katastru ili u katastru vodova.

U ID ZOG-u 20/17 propisan je i nadzor građevinske inspekcije nad provedbom propisa gradnje u dijelu koji se odnosi na

obveze sudionika u gradnji te na obvezu inspekcije nadležne za trgovinu i građevinske inspekcije da podnese optužni prijedlog i kaznenu prijavu ako utvrdi da je povrijeđen ZOG i/ili propis donesen na temelju ZOG-a.

U ID ZOG-u 39/19 propisani su glavni projekt za izdavanje građevinske dozvole u elektroničkome obliku, prikaz svih primijenjenih mjera zaštite od požara kao sastavni dio glavnoga projekta za građevinu za koju se utvrđuju posebni uvjeti zaštite od požara, geodetska situacija stvarnoga stanja terena kao sastavni dio glavnoga projekta umjesto geodetskoga projekta, utvrđivanje posebnih uvjeta i uvjeta priključenja preko upravnoga tijela ili Ministarstva kada se za građenje građevine ne izdaje lokacijska dozvola, izdavanje potvrde glavnoga projekta po zahtjevu upravnoga tijela odnosno Ministarstva koje je zaprimilo uredan zahtjev za izdavanje građevinske dozvole, utvrđivanje posebnih uvjeta i izdavanje potvrde glavnoga projekta za građevine i radove za koje se ne izdaje građevinska dozvola, komunikacija upravnoga tijela, Ministarstva, javnopravnih tijela i projektanta o postupcima utvrđivanja posebnih uvjeta i uvjeta priključenja te izdavanje potvrde glavnoga projekta elektroničkim putem primjenom elektroničkoga programa eDozvola te korištenje elektroničke oglasne ploče za obavještanje stranaka i drugih osoba o izdavanju građevinske dozvole i drugih akata.

U ID ZOG-u 125/19 propisane su zgrade gotovo nulte energije oznake „nZEB“, iskaznica energetske svojstava zgrade koja se prilaže zahtjevu za izdavanje građevinske dozvole za građenje zgrade koja podliježe energetske učinkovitosti, promicanje elektromobilnosti i uspostava infrastrukture za punjenje vozila u novim zgradama i zgradama koje se podvrgavaju znatnoj obnovi te izrada energetskih certifikata preko informacijskoga sustava energetskih certifikata (IEC), koji uspostavlja i vodi Ministarstvo.

U ZOGI-u 153/13 propisani su inspekcijски nadzor koji provode građevinski inspektori Ministarstva i nadzor gradnje koji provode komunalni redari Grada Zagreba, gradova i općina.

Stupanjem na snagu Zakona o državnom inspektoratu (*Narodne novine* 115/18 i 117/21), koji propisuje i inspekcijски nadzor koji provode građevinski inspektori Državnoga inspektorata, prestala je primjena ZOGI-a 153/13 u dijelu koji uređuje inspekcijски nadzor koji provode građevinski inspektori Ministarstva.

S obzirom na to da nije donesen poseban zakon o urbanističkoj inspekciji, ta je inspekcija prestala postojati prestankom važenja ZPUG-a.

U Zakonu 78/15 propisano je to da poslove projektiranja i stručnoga nadzora građenja mogu obavljati ovlašteni arhitekti i ovlašteni inženjeri, da te poslove mogu obavljati u uredu za samostalno obavljanje poslova, zajedničkome uredu ili u pravnoj osobi registriranoj za djelatnost projektiranja i/ili stručnoga nadzora građenja, da poslove voditelja građenja i voditelja radova mogu obavljati ovlašteni voditelji građenja odnosno ovlašteni voditelji radova, da graditi i/ili izvoditi radove može pravna osoba ili fizička osoba obrtnik registrirana za obavljanje djelatnosti građenja, odnosno izvođenja pojedinih radova, da ta osoba ne mora pribaviti suglasnost Ministarstva da bi gradila određene građevine i/ili izvodila određene radove, da djelatnost upravljanja projektom gradnje obavlja pravna osoba ili fizička osoba obrtnik registrirana za obavljanje djelatnosti upravljanja projektom gradnje, koja ima zaposlenog voditelja projekta, da poslove i djelatnosti ispitivanja i prethodnih istraživanja obavljaju pravne ili fizičke osobe registrirane za djelatnost tehničkoga ispitivanja i analize, da se poslovi projektiranja, stručnoga nadzora građenja i vođenja građenja mogu obavljati u skladu sa zahtjevima struka propisanih tim zakonom, da su osobe koje obavljaju stručne poslove prostornoga uređenja i gradnje obvezne položiti stručni ispit u skladu s pravilnikom koji će donijeti ministar Ministarstva, da se te osobe nakon položenoga stručnoga ispita nastavljaju stručno usavršavati, da stručno usavršavanje provode strukovne komore te strukovne organizacije, sveučilišta, veleučilišta i druge pravne osobe te da strane osobe koje ispunjavaju odgovarajuće uvjete

mogu obavljati poslove i djelatnosti u Republici Hrvatskoj.

U ID-u Zakona 118/18 propisano je to da pravna osoba za projektiranje i stručni nadzor građenja može osigurati ovlaštene osobe za projektiranje ili stručni nadzor građenja koje joj nedostaju na temelju ugovora, u skladu s odredbama posebnoga propisa, da je izvođač obavezan osigurati se za štetu koju bi obavljanjem poslova odnosno djelatnosti nanio investitoru ili drugim osobama za sve vrijeme obavljanja poslova, odnosno djelatnosti, da poslove vođenja manje složenih radova osim voditelja radova može obavljati osoba koja je završila odgovarajuću srednju školu po programu za tehničara odgovarajuće struke te ima najmanje pet godina radnoga iskustva u struci i položen stručni ispit, ili osoba koja ima položen majstorski ispit ili priznati majstorski status iz područja graditeljstva koja te poslove obavlja u sklopu svojega majstorskog zvanja, da ako izvođač radova nema zaposlenu osobu s odgovarajućim stručnim kvalifikacijama može osigurati tu osobu sklapanjem ugovora o poslovnoj suradnji s drugom pravnom osobom koja izvodi radove na istoj građevini, koja je registriranoj za te poslove i koja ima takvu osobu.

U ID-u Zakona 110/19 propisano je to da pravna osoba registrirana za djelatnost prostornoga uređenja ili djelatnost projektiranja i/ili stručnoga nadzora građenja solidarno odgovara za štetu nastalu radom svojih zaposlenika ovlaštenih arhitekata, ovlaštenih arhitekata urbanista i ovlaštenih inženjera pri obavljanju poslova prostornoga uređenja, projektiranja i/ili stručnoga nadzora građenja, da izvođač može imenovati fizičku osobu inženjerom gradilišta ili voditeljem radova ako ispunjava odgovarajuće uvjete: spremu i stručni ispit ili je upisana u imenik inženjera gradilišta odnosno voditelja radova strukovne komore.

- U Zakonu o komori 78/15 propisana je obveza strukovnih komora da uspostave imenike voditelja građenja i voditelja radova te evidencije za upis voditelja projekta i voditelja radova – tehničara odgovarajućih struka.
- U D-u Zakona o komori 114/18 propisano je to da zaposlenici ustrojstvene

jedinice Ministarstva koja je preuzela obavljati stručne poslove prostornoga uređenja koje je obavljao bivši Hrvatski zavod za prostorni razvoj i nadalje mogu biti ovlaštene arhitekti.

- U ID-u Zakona o komori 110/19 propisano je to da inženjeri gradilišta i voditelji radova slobodno odlučuju o svojem pristupanju članstvu strukovnih komora ili o istupanju iz članstva tih komora, da su strukovne komore obvezne uspostaviti i voditi imenik inženjera gradilišta i imenike voditelja radova koji žele biti njihovi članovi, da strukovne komore više ne vode evidencije voditelja projekta gradnje i voditelja radova tehničara odgovarajuće struke, da Hrvatska komora inženjera građevinarstva uspostavlja i vodi razred revidenata te da fizičke osobe koje ispunjavaju uvjete za upis u taj razred mogu biti revidenti.

Provedbeni propisi

Na temelju ovlasti zakona koji su navedeni u 2. i 3. poglavlju ovoga stručnog rada Vlada RH i ministri Ministarstva donijeli su 43 provedbena propisa od kojih su 35 propisi s eksponentom novi ili pretežno novi propisi. Tijekom razmatranoga razdoblja promijenjen je i/ili dopunjen znatan dio tih provedbenih propisa, a neki od tih propisa prestali su važiti. Izmjene i dopune provedbenih propisa i prestanci njihova važenja nastupili su, u pravilu, zbog potrebe usklađivanja tih propisa s novim zakonskim rješenjima koja su propisali navedeni zakoni.

Na temelju ovlasti ZOPU-a doneseni su:

- Uredba¹ o određivanju građevina, drugih zahvata u prostoru i površina državnog i područnog (reg.) značaja (*Narodne novine* 37/14, 154/14, 30/21 i 75/22)
- Uredba o procjeni vrijednosti nekretnina (*Narodne novine* 74/2014), koja je prestala važiti stupanjem na snagu Zakona o procjeni vrijednosti nekretnina (*Narodne novine* 78/15)
- Uredba² o informacijskom sustavu prostornog uređenja (*Narodne novine* 115/15)

- Pravilnik³ o geodetskom projektu (*Narodne novine* 12/14 i 56/14)
- Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (*Narodne novine* 48/14 i 19/15)
- Pravilnik⁴ o obveznom sadržaju idejnog projekta (*Narodne novine* 55/14, 41/15, 67/16 i 23/17) i Novi pravilnik (*Narodne novine* 118/19 i 65/20)
- Pravilnik⁵ o državnom planu prostornog razvoja (*Narodne novine* 122/15)
- Pravilnik⁶ o načinu izračuna građevinske (bruto) površine zgrade (*Narodne novine* 93/17)
- Pravilnik⁷ o zahvatima u prostoru koji se ne smatraju građenjem, a za koje se izdaje lokacijska dozvola (*Narodne novine* 105/17, 108/17)
- Naputak⁸ o izradi nacrtu akata u postupku izdavanja akata na temelju Zakona o prostornom uređenju i Zakona o gradnji te provedbi tih postupaka elektroničkim putem (*Narodne novine* 56/14).

Na temelju ovlasti ZOG-a doneseni su:

- Pravilnik⁹ o kontroli projekata (*Narodne novine* 32/14 i 72/20)
- Pravilnik¹⁰ o uvjetima i mjerilima za davanje ovlaštenja za kontrolu projekata (*Narodne novine* NN 32/14, 69/14 i 27/15), koji je prestao važiti stupanjem na snagu Pravilnika o upisu u razred revidenata (*Narodne novine* 50/20)
- Pravilnik¹¹ o sadržaju i izgledu ploče kojom se označava gradilište (*Narodne novine* 42/14)
- Pravilnik¹² o sadržaju pisane izjave izvođača o izvedenim radovima i uvjetima održavanja građevine (*Narodne novine* 43/14)
- Pravilnik¹³ o uvjetima i načinu izdavanja potvrde hrvatskim državljanima i pravnim osobama za ostvarivanje prava pružanja usluga regulirane profesije energetske certificiranja i energetske pregleda zgrade u državama ugovornicama Ugovora o EU ekonomskom prostoru (*Narodne novine* 47/14)
- Pravilnik¹⁴ o energetske pregledu zgrade i energetske certificira-

- nju (*Narodne novine* 48/14, 150/14, 133/15, 22/16, 49/16 i 87/16, 17/17, i 77/17) i Novi pravilnik (*Narodne novine* 88/17, 90/20, 1/21 i 45/21, 97/21)
- Pravilnik¹⁵ o obveznom sadržaju i opremanju projekata građevina (*Narodne novine* 64/14, 41/15) i Novi pravilnik (*Narodne novine* 118/19 i 65/20)
- Pravilnik o jednostavnim i drugim građevinama i radovima (*Narodne novine* 79/14, 41/15 i 75/15) i Novi pravilnik (*Narodne novine* 112/17, 34/18, 36/19, 98/19, 31/20 i 74/22)
- Pravilnik¹⁶ o načinu provedbe stručnog nadzora građenja, obrascu, uvjetima i načinu vođenja građevinskog dnevnika te o sadržaju završnog izvješća nadzornog inženjera (*Narodne novine* 111/14, 107/15 i 20/17) i Novi pravilnik (*Narodne novine* 131/21 i 68/22)
- Pravilnik¹⁷ o održavanju građevina (*Narodne novine* 122/14 i 98/19)
- Pravilnik¹⁸ o kontroli energetske certifikata zgrade i izvješća o redovitom pregledu sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije u zgradi (*Narodne novine* 73/15)
- Pravilnik¹⁹ o osobama ovlaštenim za energetske certificiranje, energetske pregled zgrade i redoviti pregled sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije u zgradi (*Narodne novine* 73/15, 133/15, 60/20 i 78/21)
- Pravilnik²⁰ o uvjetima i načinu izdavanja potvrde osobama iz država ugovornica EGP-a za pružanje usluga energetske certificiranja i energ. pregleda zgrade u RH (*Narodne novine* 77/15)
- Pravilnik o tehničkom pregledu građevine (*Narodne novine* 46/18 i 98/19)
- Pravilnik²¹ o manje složenim radovima (*Narodne novine* 14/20)
- Tehnički propis²² kojim se utvrđuju tehničke specifikacije za građevne proizvode u usklađenom području (*Narodne novine* 4/15, 24/15, 93/15, 133/15, 36/16, 58/16, 104/16, 28/17, 88/1729/18 i 43/19)
- Tehnički propis²³ o racionalnoj uporabi energije i toplinskoj zaštiti u zgradama (*Narodne novine* 128/15, 104/16, 28/17, 88/17, 20/18 i 102/20)

- Tehnički propis o građevnim proizvodima (*Narodne novine* 35/18 i 104/19)
- Tehnički propis²⁴ za građevinske konstrukcije (*Narodne novine* 17/17, 75/20 i 7/22)
- Tehnički propis²⁵ za staklene konstrukcije (*Narodne novine* 53/17)
- Tehnički propis²⁶ za asfaltne kolnike (*Narodne novine* 48/21).

Na temelju ovlasti ZOGI-a doneseni su:

- Pravilnik²⁷ o načinu zatvaranja i označavanja zatvorenog gradilišta (*Narodne novine* 42/14) i Novi pravilnik (*Narodne novine* 116/19)
- Pravilnik²⁸ o materijalno-tehničkim uvjetima za rad građevinskih inspektora (*Narodne novine* 42/14) i Novi pravilnik (*Narodne novine* 116/19)
- Pravilnik o službenoj iskaznici i znački građevinskog inspektora (*Narodne novine* 42/14) i Novi pravilnik (*Narodne novine* 84/19)
- Pravilnik²⁹ o načinu označavanja građevine opasnom (*Narodne novine* 116/19)
- Naputak³⁰ o novčanim kaznama koje izriču građevinski inspektori u provedbi Zakona o građevinskoj inspekciji (*Narodne novine* 122/14 i 40/15) i Novi Naputak o novčanim kaznama koje izriču građevinski inspektori (*Narodne novine* 23/18)
- Naputak³¹ o novčanim kaznama koje izriču komunalni redari u provedbi Zakona o građevinskoj inspekciji (*Narodne novine* 122/14 i 40/15).

Na temelju ovlasti iz Zakona doneseni su:

- Pravilnik o potrebnim znanjima iz područja upravljanja projektima (*Narodne novine* 85/15)
- Pravilnik³³ o stručnom ispitu osoba koje obavljaju poslove graditeljstva i prostornog uređenja (*Narodne novine* 129/15)
- Pravilnik o izdavanju suglasnosti za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja (*Narodne novine* 130/15)
- Pravilnik³³ o manje složenim radovima (*Narodne novine* 14/20)

- Pravilnik³⁴ o stručnom usavršavanju osoba koje obavljaju poslove prostornog uređenja i gradnje (*Narodne novine* 55/20).

Na temelju ovlasti iz Zakona o komori donesen je Pravilnik³⁵ o upisu u razred revidenata (*Narodne novine* 50/20).

Na snazi su i pojedini propisi doneseni na temelju prethodno važećih zakona koji su ostali na snazi kao što su Pravilnik o nostrifikaciji projekata (*Narodne novine* 98/99, 29/03 i 20/17) i Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću (*Narodne novine* 78/13). Ti se propisi primjenjuju u dijelu koji nije protivan važećim zakonima koji uređuju prostorno uređenje i gradnju.

Sudjelovanje stručne graditeljske javnosti

Javnost, odnosno stručna graditeljska javnost, sudjelovala je u javnim savjetovanjima Ministarstva o nacrtima prijedloga zakona koji su navedeni u drugom i trećem poglavlju ovoga stručnog rada davanjem primjedbi i prijedloga na zakonska rješenja predočena u tim prijedlozima zakona. Strukovne organizacije Hrvatski savez građevinskih inženjera (HSGI), Društvo građevinskih inženjera Zagreb (DGIZ), Elektrotehničko društvo Zagreb (EDZ) i druge te strukovne komore arhitekata, inženjera građevinarstva, inženjera elektrotehnike, inženjera strojarstva i inženjera geodezije poticale su svoje članove na to da sudjeluju u tim savjetovanjima davanjem primjedbi i prijedloga na predložena zakonska rješenja, a u pojedinim su slučajevima objedinjavale i valorizirale njihove primjedbe i prijedloge te ih otpremale Ministarstvu kao mišljenje ili zaključak strukovne udruge ili strukovne komore. U nastavku navedena su dva takva slučaja.

Javno savjetovanje Ministarstva o nacrtima prijedloga ZOPU-a 153/13, ZOG-a 153/13 i ZOGI-a 153/13 bilo je provedeno od 20. svibnja do 20. lipnja 2013. Nakon toga HSGI je u suradnji s DGIZ-om organizirao više stručnih skupova – okruglih stolova na kojima su razmotre-

na zakonska rješenja iz nacrtu prijedloga navedenih zakona. U skladu sa zaključcima s tih stručnih skupova HSGI dostavio je Ministarstvu Završno mišljenje od 22. studenoga 2013. na utvrđene prijedloge navedenih zakona. Hrvatski sabor je u prosincu 2013. donio ZOPU 153/13, ZOG 153/13 i ZOG 153/13, koji u pravilu ne sadržavaju predložena zakonska rješenja iz Završnoga mišljenja HSGI-a.

Javno savjetovanje Ministarstva o tezama o sadržaju Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (u daljnjem tekstu: Teze) i Nacrtu prijedloga iskaza o procjeni učinaka propisa bilo je održano od 16. lipnja do 21. srpnja 2014. U Tezama su tek načelno navedena zakonska rješenja koja bi mogao sadržavati budući zakon. HSGI je 23. i 24. listopada 2014. u suradnji s DGIZ-om održao stručni seminar o aktualnoj građevno-tehničkoj regulativi na kojemu je predstavnicima Ministarstva obavijestila o javnome savjetovanju o Tezama. Iz njezina izlaganja nije bilo moguće zaključiti koja će zakonska rješenja biti uvrštena u prijedlog budućega zakona.

Na javnome savjetovanju Ministarstva o nacrtima prijedloga Zakona 78/15 i Zakona o komori 78/15, koje je bilo provedeno od 4. do 18. ožujka 2015. (u samo 15 dana!) stručna graditeljska javnost podijelila se između prihvaćanja i neprihvatanja pojedinih zakonskih rješenja koja sadržavaju prijedlozi tih zakona. HSGI je dopisom od 18. ožujka 2015. obavijestio Ministarstvo o primjedbama svojih članova na pojedina zakonska rješenja kao što su one koje se odnose na to da voditelji građenja i voditelji radova moraju biti članovi strukovnih komora, da se suglasnosti Ministarstva neće izdavati izvođačima za građenje određenih građevina odnosno za izvođenje određenih radova te da je stručno usavršavanje nakon položenoga stručnog ispita u pretežnoj nadležnosti strukovnih komora. Hrvatski sabor donio je na sjednici održanoj 3. srpnja 2015. Zakon 78/15 i Zakon o komori 78/15, koji u pravilu ne sadržavaju predložena zakonska rješenja iz dopisa HSGI-a.

Podredno se napominje da su ID Zakona 110/19 i ID Zakona o komori 110/19

promijenili neka zakonska rješenja iz Zakona 78/15 i Zakona o komori 78/15 koja je HSGI u dopisu od 18. ožujka 2015. ocijenio spornim.

Ministarstvo je provodilo javna savjetovanja i o prijedlozima provedbenih propisa odnosno o prijedlozima izmjena i dopuna tih propisa kao što su javno savjetovanje o Prijedlogu pravilnika o načinu provedbe stručnog nadzora građenja, obrascu, uvjetima i načinu vođenja građevinskog dnevnika te o sadržaju završnoga izvješća nadzornog inženjera, koje je bilo provedeno od 8. rujna do 7. listopada 2019. Ministarstvo je o savjetovanju izradilo izvješće prema kojemu je bilo 66 primjedbi i prijedloga sudionika toga savjetovanja na predložena rješenja od kojih su neki i prihvaćeni. Među primjedbama koje nisu prihvaćene bila je primjedba da zbog prilagodbe odredbi o vođenju građevinskoga dnevnika kao eGrađevinskog dnevnika treba produžiti rok u kojemu se može primjenjivati stari pravilnik o stručnom nadzoru građenja. Izmjenom pravilnika (*Narodne novine* 68/22) taj je rok produžen do kraja 2022.

Zaključak

U razdoblju od prosinca 2013. do danas znatno su se promijenili zakoni i provedbeni propisi koji uređuju prostorno uređenje i gradnju te poslove i djelatnosti u tim područjima. Promjene tih zakona od-

nosno provedbenih propisa nisu bile uvijek usklađene s očekivanjima graditeljske stručne javnosti, zbog čega se odgađala primjena pojedinih zakonskih rješenja ili su ta rješenja izmjenama i dopunama zakona promijenjena ili ukinuta.

Sadašnje stanje zakona i drugih propisa koji uređuju prostorno uređenje i gradnju te poslove i djelatnosti u tim područjima puno je bolje od stanja koje je zatečeno u prosincu 2013.

Trebamo li biti zadovoljni takvim stanjem? Smatram da ne bismo trebali biti. Potrebna su nova zakonska rješenja kako bi se otklonile postojeće poteškoće u graditeljstvu. Također, trebalo bi postići zadovoljavajuće stanje u izdavanju akata prostornoga uređenja i gradnje.

Literatura:

- zakoni i provedbeni propisi navedeni u stručnome radu
- dokumentacija HSGI-a navedena u stručnome radu
- stručni radovi objavljeni u časopisu Građevinar, i to:
 - Nova zakonska rješenja za primjenu posebnih propisa u poslovima gradnje - Razmatranja o novoj regulativi prostornog uređenja i gradnje, Građevinar 10/2017, listopad 2017.
 - Primjena prostornih planova i posebnih propisa kod izrade projekta
 - Lokacijska i/ili građevinska dozvola ili samo glavni projekt, Građevinar 9/2018, rujan 2018.

- Nova zakonska rješenja i/ili poboljšanja rješenja koja sadrže najnovije izmjene i dopune Zakona o prostornom uređenju i Zakona o gradnji - Osvrt na nove propise, Građevinar 8/2019, kolovoz 2019.
- Donošenje zakona i pravilnika koji propisuju situaciju idejnog i glavnog projekta. Građevinar 4/2020, travanj 2020., Izmjene i dopune zakona iz 2019. (Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje i Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju). Građevinar 1/2020, siječanj 2020.
- Izmjene i dopune Zakona o prostornom uređenju i Zakona o gradnji iz 2019. - Izrada projektanta i zadaće projektanta u poslovima gradnje, Građevinar 8/2020, kolovoz 2020.
- Planiranje i projektiranje linijskih infrastrukturnih građevina i prometnih građevina s obzirom na područja ekološke mreže i zaštićena područja prirode, Građevinar 11/2021, studeni 2021.
- Novi pravilnik o stručnom nadzoru građenja - znatne izmjene u provedbi stručnog nadzora građenja, izradi i vođenju građevinskoga dnevnika te izradi i sadržaju završnoga izvješća nadzornoga inženjera, Građevinar 3/2022, ožujak 2022.